

ARMONİ DERSİ 6. HAFTA ÖDEVİ

AKOR SESLENDİRME (VOICING) TEKNİKLERİ

Chega de Saudade

Chega de Saudade örneği için yaptığım akor seslendirme çalışmasının notalarına ve ses kaydına aşağıdaki videodan ulaşabilirsiniz:

<https://youtu.be/-IQpEEC8OI>

Öncelikle iyi haber: Burada kullanılan teknikleri uygulayabilmeniz için, akorların şarkı içindeki işlevlerini (Roma rakamı analizlerini) bilmeniz **gerekmiyor**. Dolayısıyla önceki haftalarda bahsettiğimiz secondary dominant/extended dominant vs kavramlar henüz netleşmemiş olsa dahi bu uygulamayı rahatça yapabilirsiniz. İkinci hafta bahsettiğimiz akor kurulum şablonlarına hakim olmanız yeterli.

1. Kök Pozisyonu

Burada tüm akorları kök pozisyonunda çaldım. Bass için özellikle kök notadan farklı bir nota belirtildiyse onu en alta yerleştirdim. Bu yöntemin avantajları ve dezavantajları:

- Bu seslendirme (voicing) yöntemi, tüm diğer alternatifler içinde armoniyi en net biçimde veren yöntem.
- Akorları yerleştirdiğiniz oktav, solistinizin bulunduğu oktava denk gelirse, frekans maskelemesi kaçınılmaz. Bunu yalnızca bu yöntemle sadık kalarak önlemek için eşliği bir oktav aşağı ya da yukarı taşımanız gerekiyor, o da “kaba” bir çözüm.
- Eserin orijinalinde akorlar arasında yumuşak geçişler varsa (burada ilk 4 ölçüde olduğu gibi) bu yöntem iyi sonuç veriyor.
- Akorlar beşliler çemberini takip etmeye başladığında (ikinci satırda olduğu gibi) akorların oktavlar arasında zıplamaları kaçınılmaz oluyor. Bu da düzenleme ve miks açısından ciddi bir sorun. Eşlik bir görünüp bir kayboluyor.
- Notalar birbirine yakın oldukları için bazı baharatlı aralıklar (8. ölçüdeki A7b9 gibi) kulağa yanlış gibi gelebiliyor. Oysa notaları farklı oktavlara dağıtabileceğimiz diğer yöntemlerde bu baharatlar gayet lezzetli gelecek.

2. Voice Leading (Videodaki yeri: 1:35)

Burada 1. teknikteki tüm notaları muhafaza ettim ve aralarında voice leading uyguladım.

- Armonik yapı 1. yönetime göre daha bulanık hale geliyor. Ön planın net, arka planın flu olduğu bir fotoğraf gibi.
- Buna karşılık 1. yöntemdeki oktav zıplamaları ortadan kalktığı için, akorlar eşlik görevini daha iyi yerine getirebiliyorlar ve arka plana daha iyi oturuyorlar. Bu mikste de avantaj sağlayacak bir durum.
- Akorlarda çok fazla nota olduğu ve bunlar kimi zaman çok iç içe girdiği için kulağa sert/yanlış gelecek aralıklar meydana gelebiliyor.
- Voice leading uygularken, özellikle akorlar beşliler çemberini takip ettiğinde seslerinizin alt oktavlara doğru basamak basamak indiğini farkedebilirsiniz. Bu normal bir durum. Şarkının uygun bir yerine denk getirip bu aşağı yönlü hareketi kırmamız gerekiyor (burada 2:37'de A7 akoruna geçerken yaptım, muhtemelen daha iyi bir çözüm bulunabilirdi).

3. Voice Leading + Ekonomi (Videodaki yeri: 3:06)

Burada 1. örnekteki (kök pozisyonundaki) akorların kök notalarını ve beşinci derecelerini silip, kalan notalara voice leading uyguladım. Triad akorlarında bunu yaparsam geriye tek bir nota kalacağı için onlara dokunmadım. Bass'ta kök nota harici bir nota istenen durumlarda bunu silip silmeyeceğime duruma göre karar verdim.

- Burada tek bir doğru cevap yok. Herkes ortaya farklı bir kombinasyon çıkarabilir. Bu yöntemin güzel yanı bu zaten, katı olmaması.
- İki nota bir akoru temsil etmek için yeterlidir (hele burada olduğu gibi bass da varsa).
- Akorlar arasında ortak notalar varsa bunları bağ işaretiyle birleştirdim. Bu sayede voice leading'in etkisi arttı; dikkatle dinlemeyen biri, sanki yaylılar hep aynı notayı çalıyormuş ama bir şekilde yanlış nota çalmamayı başarıyormuş gibi duyabilir. Halbuki öyle değil.
- 2. örnekte bahsettiğim alt oktavlara doğru yürüme durumu burada da var (voice leading'de hep olur). Burada notaları ayarlamakta daha özgür olduğumuz için herhangi bir notayı bir oktav yukarı alıp devam edebilirsiniz.

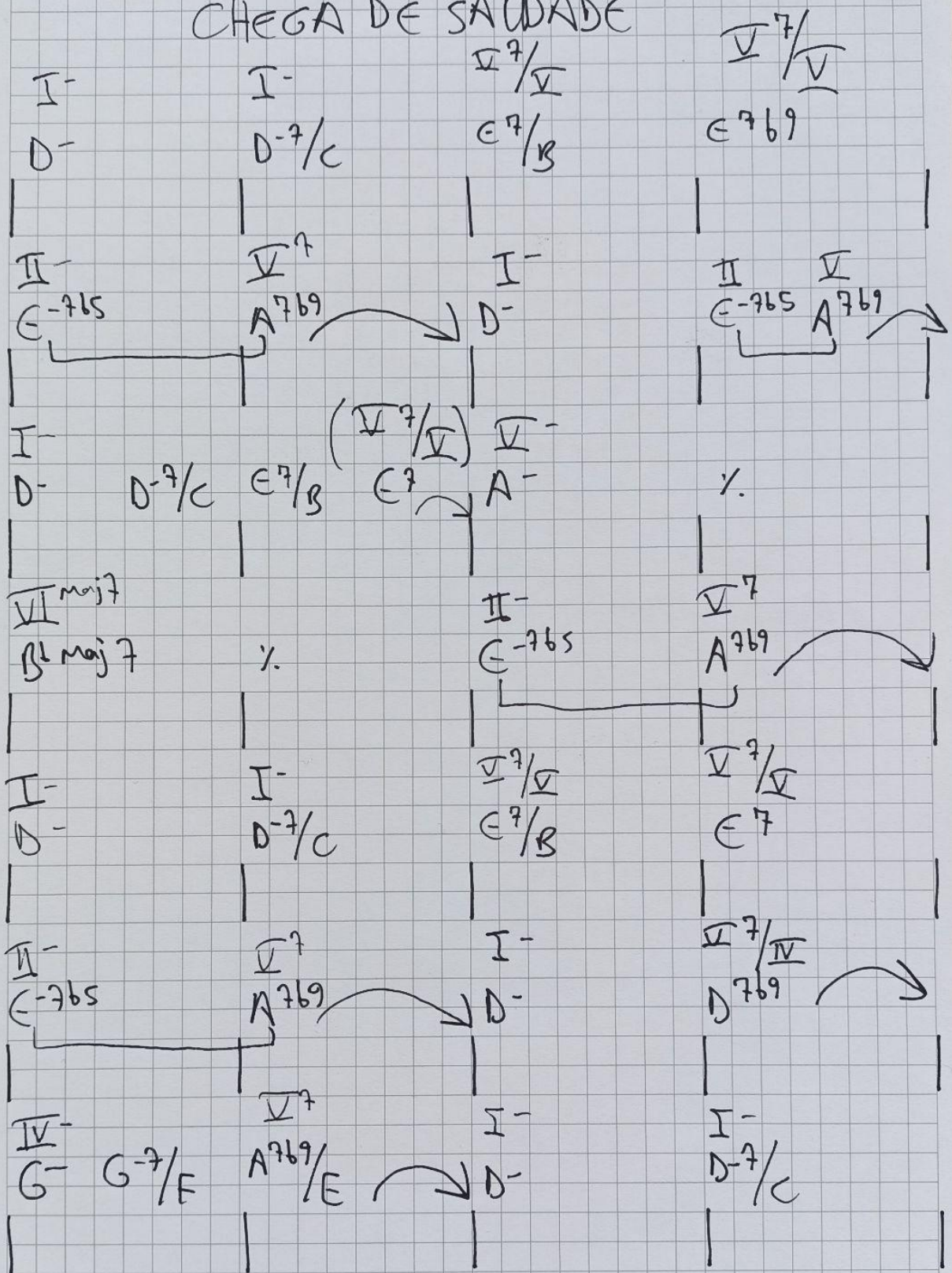
GENEL NOTLAR:

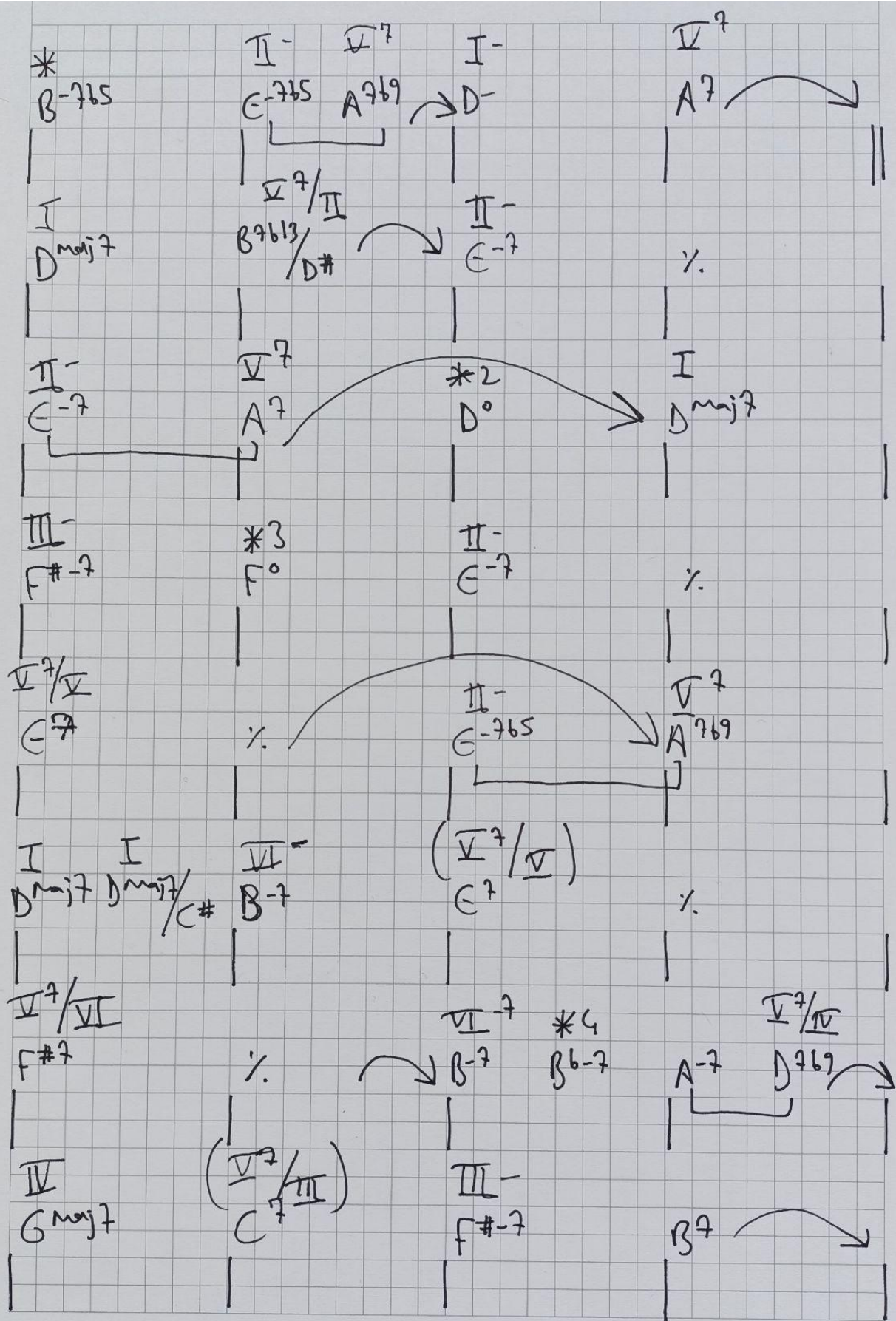
Bu yöntemleri iyi/kötü diye kodlamayın. Her birinin yeri var. Aradaki farkları duymayı öğrendikçe düzenlemenizin hangi bölümünde hangisinin daha iyi sonuç vereceğini öngörüp bu renkleri karıştırarak kullanabileceksiniz.

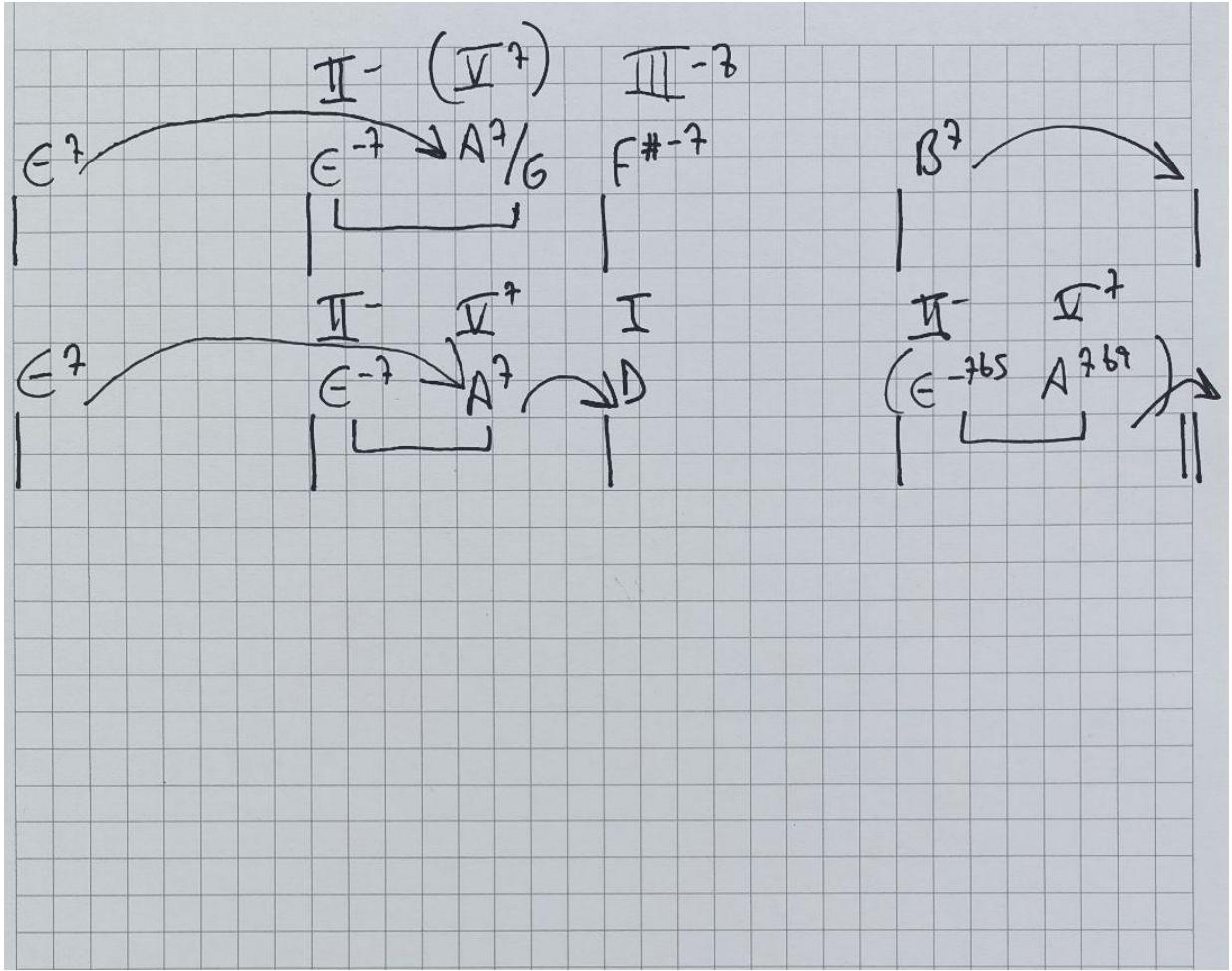
GİTAR ÇALANLARA ÖZEL:

3. uygulamada akorları 2 ya da 3 notayla ifade ediyoruz. 3 nota kullandığımız yerlerden birer nota eleyerek şarkının tamamındaki akorlara 2'şer nota ile eşlik edebilirsiniz. Bu notalar oktav olarak dar bir aralıkta olduğu için tüm şarkıya birkaç pozisyon ve birkaç tel kullanarak eşlik çalmanız mümkün. Bu kadar karmaşık bir armonide bile! 🚀

CHEGA DE SAUDADE

NOTLAR:

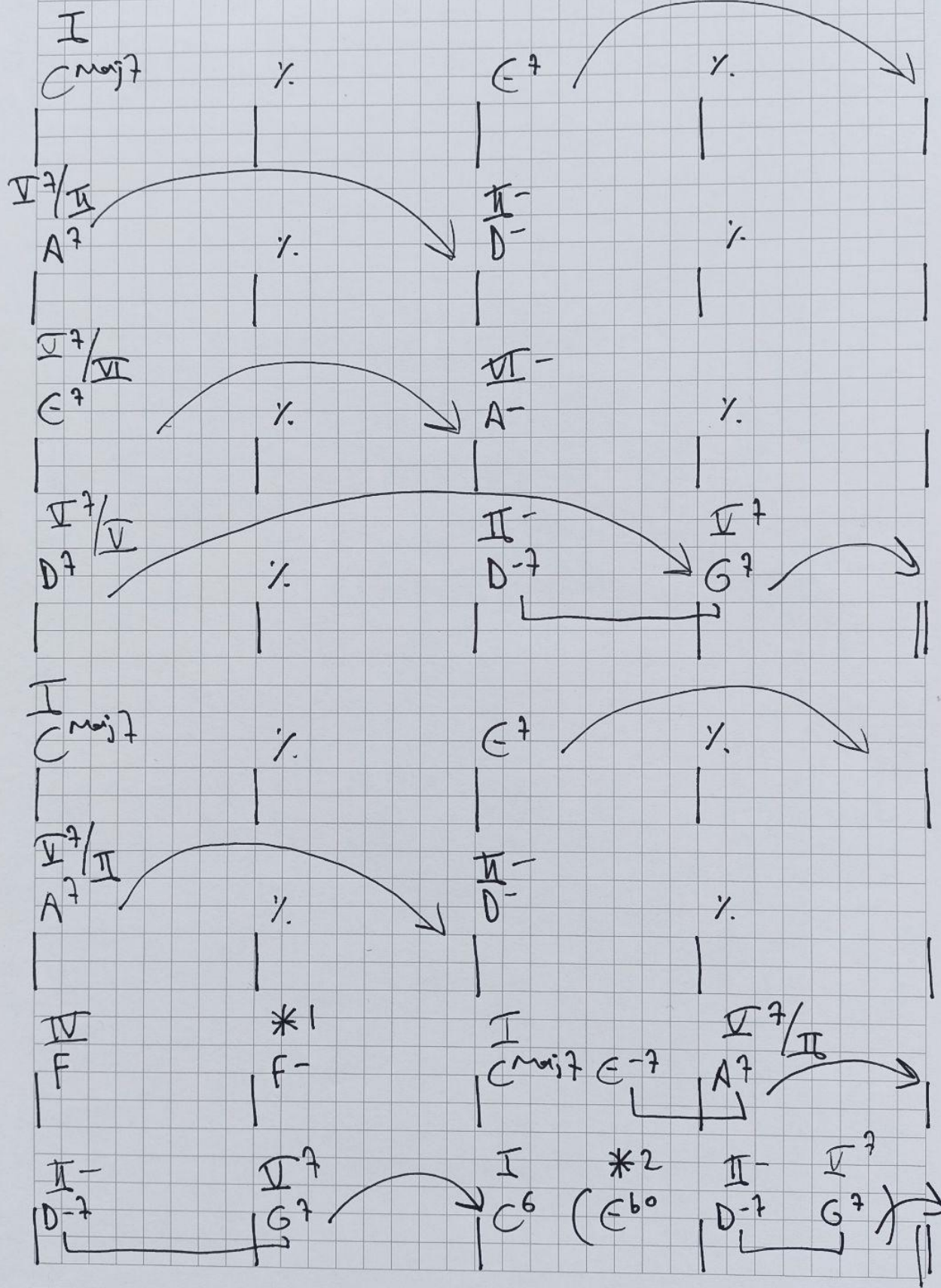
* 29. ölçüdeki B-7b5 akorunu işlevsel olarak analiz etmek yerine pratik bir çözüm olarak görmek daha doğru olur diye düşünüyorum. Önceki akor D-7/C yani pesten tize doğru C, D, F, A. Burada söz konusu olan akorun notaları ise B, D, F, A. Sadece kök notayı yarım ses aşağı almış. Bunun iki nedeni/faydası var: 1) Bu ölçüde melodide B natürel var. Diatonik akorlarda ısrar etseydi Bb yüzünden çakışma olabilirdi, 2) Bass'ta yine bir önceki ölçüyle bir sonraki ölçü arasında yumuşak geçiş sağlamaya yardımcı oluyor. Her ne kadar 28, 29 ve 30. ölçülerde bass sırasıyla C, B ve E diye gitse de, 30. ölçüdeki b5 yüzünden biz C, B, Bb hareketini çok net biçimde algılıyoruz.

*2 39. ölçüdeki D diminished akorunu, kadansı bir ölçü geciktiren bir araç olarak düşünebiliriz. Önceki ölçülerde hazırlığı yapılan II- V7 kadansı doğrudan I maj akoruna çözülmek yerine araya eklenen bu akorla bir ölçü geciktiriliyor.

*3 42. ölçüdeki F dim akorunun da iki işlevi var: 1) Önceki akorla sonraki akor arasında yumuşak bir bass geçişi sağlıyor (bass bu akor sayesinde F#, F, E diye gidiyor). 2) Burada F-7 yerine F diminished kullanmasının nedenini yine melodide görebiliriz. Bu ölçüde melodide B natürel var. Akor F- olsaydı onun içindeki C ile melodideki bu nota çakışacaktı.

*4 55. ölçüdeki Bb-7 akorunu da yukarıdaki ölçütler çerçevesinde değerlendirebiliriz.

ALL OF ME

NOTLAR:

* 26. ölçüdeki F- akoru bir modal değişim akorudur.

*2 31. ölçüdeki Eb diminished akoru, bir sonraki D-7 akoruna kromatik yaklaşım için kullanılmış. Broadway müziklerinde ve eski caz akımlarında popüler olan bu klişe, günümüzde kulaklara sert ve demode geliyor. Eb dim yerine Eb-7b5 kullanmak günümüz anlayışına daha uygun.